

skoraj brez sape, ko stopi deklica iz hiše, ter brata ostro posvari, da mene, ubogo živalico, toliko terpinči. Nato nastane prepir med bratom in sestro. Deček ni hotel izpustiti nitke, katero je njegova sestra poprijela, da bi me varovala. Naposled tako hudo potegne, da mi izterga nogo, ter debelo gleda prazno nit, na katerej je bila moja iztergana noga privezana. Med tem sem se jaz, pobravši svoje zadnje moči in škripaje bolečin, vzdignil in sem letel daleč — daleč iz kraja grozovitih človeških otrok. V tem gozdu, na unej brezi sem se vsedel in se vso noč kopal v svojih solzah.

Razsodi tedaj, ljuba mravlja, ali niso to dovoljni vzroki mojega žalovanja? — Moji ljubljenci so zame toliko kot mrtvi; morebiti nikoli več ne bom videl svojih prijateljev in znancev. Enega brata mi je pred mojimi očmi raztergala mačka, drugega so nateknili na buciko in zopet druge je berž ko ne kak lekar spekel žive, mojo drago prijateljico so neusmiljeno prebodli, in meni so celó odtergali nogo. Oh! kaj mi še drugega ostane nego hrepenenje po grobnem mirú.“

„Ljubi hrošč! Tvoja povest me je zelo ganila, v serce se mi smiliš, pa vendar ne smeš obupati, čeravno je tvoja osodo vsega obžalovanja vredna. Znabiti ti je še sreča ugodna, da dobiš še katerega svojih bratov ali sester, prijateljev in znancev, ter boš potem vendar še nekoliko veselja užival. Vidim pa, da sem se zamudila pri tebi. Med tem, ko sem jaz tukaj, moja naselbina ne bode dobila po meni nikakoršnega živeža; solnce že visoko stoji, — moram te zapustiti.“

„Kako soseda?“ mar ne bodeš deržala svoje obljube?“

„Ne, ne, prijatelj moj! Pridi le jutri ravno to uro na ta kraj, jaz ti bom, kakor sem ti obljubila, vse svoje prigodke povedala.“

„Tedaj jutri!“

„Srečno, dokler se zopet ne vidiva,“ reče mravlja, posloví se od hrošča, ter odideta vsak svojo pot.

Š. Meglič.

Zlati čas.

Najdraže blagó na svetu je gotovo zlati čas. Čas je blagó, katerega vrednost še le takrat prav spoznamo, kedar ga zgubimo. Rimski modrijan Seneka pravi: „Vse je tuje blagó, samo čas je naša lastnina.“ Pa je tudi res takó; čas je dóba našega življenja; samo enkrat živimo in to naše življenje je kratko. Na dragi čas ne paziti, bila bi največa zguba, največa pregreha, katera se ne bi dala nikdar popraviti. Ni še zadosti, da čas v eno mér rabimo, ampak dolžnost je vsakega človeka, da zlati čas dobro obrača sebi in tudi drugim k časnej in večnej sreči. „Čas je denar“ pravijo Angleži in Amerlkanci, pa tudi Slovenci se ravnajo po tem pravilu. In ta prislovica je tudi resnična; kajti s časom si kupimo kratko veselje, katero le prevečkrat prav naglo mine in nam zapusti mnogo žalosti in britkosti. Nekateri si s časom kupijo posvetno čast in slavo, ki jih v življenji stane veliko truda in skerbí, po smerti jim pa nobene koristi ne donáša. So pa tudi ljudje, ki

si s časom kupijo bogastvo in veliko svetnega blagá, katero po smerti le druge razveseljuje, med tem ko oni leže revni in zapuščeni v perstenej gomili.

Posebno vi, mladi učenci in učenke, morate najbolj na dragi čas misliti, in to ravno zategadelj, ker ste še mladi, in ker še veliko zlatega časa pred vami stoji. — Veselo šolsko leto bode kmalu minulo, minulo bode kakor druga leta, in nikdar ga ne bode več nazaj. Zatorej blagor temu, kdor zlati čas prav obrača in ž njim vred napreduje, ter si dan na dan novih čednosti, znanosti in umetnosti pridobljuje. —

Le pomislite, kako vam zlati čas urno teče in mimo vas dirja, kakor dereč potok. Noben človek, naj si je še tako učen, in naj ima tudi mogočne národe pod svojo oblastjo, časa ustaviti vendar ne more. To more storiti le Tisti, kateri je zlati čas le zató ustvaril, da bi si mi z dragim časom pripravljali večno veselje. Čas zgubljen, vse zgubljeno. Čas ne mine, ampak mi. Danes meni, jutri tebi.

Vprašajte stare ljudi, povedali vam bodo, kako zlati čas urno teče. Rekli vam bodo: „Zdi se nam, kakor bi bili še včeraj mladenči — deklice, pa že nam sivi lasje krijejo staro glavó.“ Učitelji in duhovni gospodje vas učijo od zlatega časa, ter vas vedno opominjajo, kako ga morate obračati, da bode te časno in večno srečni. Pa žalibog, le prevečkrat njihovi blagi opomini pri vas kaj malega ali še celó nič ne izdajo, in čestokrat so njihove besede le bob v steno. Pa tudi marsikateri izmed vas, mladi moji čitatelji, se je že večkrat potožil čez dolgi čas in rekel: „Oh, kako mi je pač danes dolg čas! oh, kako je dolga ta ura, kako dolg je ta dan!“

Zdaj se pa oglejmo nekoliko po svetu. — Komu je mogoče sešteti vse reči, katere si je svet izduhtal, da bi urnemu času pomagal hitreje pretekati, to je, da bi mogel čas nemarno dalje pognati. — Pomislite na vse tiste ure, katere so vam v vašej lenobi pretekle in videli boste, da je ta zguba grozovita.

Marsikateri rokodelec bi v 20. letih že lahko bogatin bil, ako ne bi bil v svojej mladosti veliko zlatega časa po nemarnem zapravil; marsikateri učenec bi bil zdaj že lahko učen, slaven, in morebiti tudi bogat mož, ako bi bil v svojej mladosti zlati čas prav obračal, in ne bi bil večkrat svojih knjižic v kakem kotu ležati pustil. — Dragi mladi moj čitatelj — čitateljka! premisli bolj natanko te resne moje besede in skerbi že zdaj v svojih mladih letih, da boš zlati čas prav obračal in da ne boš pozneje zastoj zdihoval po nepotrebno zgubljenih urah.

Večkrat pa tudi slišim nekatere godernjati: „Kdo pa bo vedno delal, kakor črna živina; kdo se bo vedno učil; čemu je pa življenje, ako si ne smé človek nič odpočiti, ako se ne sme kratkočasiti in razveseljevati?“

Dragi moji prijatelji! vse to je lepó in dobro; ali treba je zraven tudi pomisliti, po kakošnej versti se mora počivati, kedaj in pa kako se kratkočasiti in veseliti, da ne bote dobili onega občutka, ki dela človeka nemirnega in otožnega, in se mu dolg čas pravi. Ravno ta občutek vam kaže, da si niste pravega počitka izbrali, ter vam oznanuje, da imate neumerjočega duha v sebi, ki bi moral vedno s časom vred napredovati, to je, si lepih čednosti pridobivati, pa tudi za pravo omiko, umetnosti in znanosti skerbeti.

Ako ste pa trudni, ako vam je dolg čas, in ne veste kaj bi začeli, vzemite knjižice v roke, v katerih so lepe in naukapolne povesti, zgodbe, popisi svetá in narodov, domačih in tujih krajev, popisi raznih rastlin, živalic i. t. d. — vsaj imate v ta namen veliko primernih knjig v našem milem maternem jeziku, posebno one, ki je izdaja slavna družba sv. Mokorja, so zlata vredne. Ako to storite, zagotovim vas, da si bodete po tej poti prav prijetno krátili čas, zraven si pa še bistrili um in blažili sercé. Berite tudi radi primerne in koristne časopise, kateri nam popisujejo različne reči in mnogoverstno gibanje ljudi po svetu ter nam kažejo njih véde in znanosti. To priporočam posebno tebi bolj odrasla slovenska mladost. Ako ne storiš tega, kar sem ti ravno nasvetoval, ostala boš kakor kazalo na uri, ki ostane vedno na enem mestu, dasiravno se zmiraj dalje pomikuje.

Človek si pa tudi smé o pravem času nekoliko odpočiti, in sprehajaje se, ali kako nedolžno igro igraje, ali lepo godbo poslušaje, ali pa na kak drugi način spodobno razveseljevati; kajti kakor struna, katera stoji dolgo napeta, póči naposled, ravno tako bi tudi človeški duh, če bi se preveč natezal prekmalu opešal in naposled oslabel. — Kdor pa bode tako ravnal, kakor vam sem povedal, ta bode zlati čas prav obračal, bode ž njim napredoval, ter tako koristil sebi in svojemu bližnjemu. *A. Jurinec, mladeneč.*

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Navadni zobnik.

Zobnik, kurja smert, ali trava sv. Antonije (*Hyoscyamus niger*) se koj lahko spozna po temnobledej podobi in jako zopernem, nekako po tobaku dišečem, zeló omotnem duhu. Okusa je grenkega in réznega. Vže teh znamenj bilo vam bi menda zadosti v spričalo, da se s to rastlino ni varno igrati, še manj pa jo duhati. Da se pa vendar ž njo prav natanko seznanite, popisati vam jo hočem nekoliko obširnejše. — Zobnik je eno-ali dveletna rastlina; korenino ima koželjasto, raskavo nagerbljeno, vlaknato, blizo pol palca debelo, zunaj rujave, znotraj bele barve; steblo stoji po konci,